

Skriftlig redegørelse

(Redegørelsen er optrykt i den ordlyd, hvori den er modtaget).

Redegørelse af 26/4 05 om Europarådets virksomhed og Danmarks deltagelse heri.

(Redegørelse nr. R 6).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

RESUMÉ

Tyngdepunktet i Europarådets arbejde er igennem de senere år rykket mod øst og sydøst. Overvågning af, at staterne efterlever deres medlemskabsforpligtelser, og tilbud om bistand hertil, hvor det er nødvendigt, udgør et værdifuldt bidrag til processen mod udviklingen af demokratiske retsstaten, der respekterer menneskerettighederne. Europarådets aktiviteter på disse områder udføres af et bredt spektrum af institutioner – fra Menneskerettighedsdomstolen over Ministerkomitéen og den Parlamentariske Forsamling til en række uafhængige organer som Komitéen for Forebyggelse af Tortur (CPT) og Venedig-Kommissionen, der yder rådgivning om forfatningsmæssige spørgsmål. I det senest forløbne år har sådan bistand, ydet til bl.a. Ukraine og Georgien, tiltrukket sig stor interesse.

Presset på disse funktioner er stigende, mest markant på Menneskerettighedsdomstolen, der ikke kan følge med tilgangen af nye sager. Protokol 14 til Konventionen, der blev vedtaget i maj 2004, vil indebære visse lettelser i sagsgangen, og det er derfor vigtigt, at den træder i kraft hurtigst muligt. Danmark understregede dette ved selv at ratificere som et af de første lande. Det er dog regeringens opfattelse, at videre reformer vil være nødvendige, og at overvejelserne herom må indledes snarest muligt.

Europarådets standardsættende arbejde har igennem mange år haft stor betydning og tillige dannet skole for anden international regelfastsættelse, herunder i EU. Blandt de seneste resultater er konventionstekster om forebyggelse af terrorisme samt om hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme.

Den store spredning af arbejdsopgaver og ikke mindst væksten i dem, der retter sig mod de nye medlemsstater, har, sammenholdt med de begrænsede ressourcer, ført til krav fra mange sider om en koncentration omkring kerneop-

gaverne – menneskerettigheder, demokrati og retssamfund – og om øget samarbejde med andre internationale organisationer. Omvendt har Rusland argumenteret for, at samarbejdet på en række områder bredes yderligere ud på bekostning af overvågningsfunktionerne. Disse diskussioner, der også finder sted på baggrund af, at Europarådet i dag omfatter praktisk taget alle europæiske stater, og at et flertal af dem samtidig er medlemmer af EU, peger frem mod Europarådets tredje topmøde, der vil finde sted i Warszawa den 16. – 17. maj 2005.

Danmark deltager aktivt i alle forgreninger af samarbejdet i Europarådet og yder herigennem et konstruktivt bidrag til stabiliseringen af de nye demokratier. Som et etableret demokrati har vi også selv nytte af at deltage i den løbende diskussion, der finder sted om de nye udfordringer, der møder vore samfund, og om, hvordan vanskelige afvejsninger kan foretages med respekt af de værdier, vi bekender os til. Overordnet set er Europarådet en fornuftig langtidsinvestering i stabiliseringen af det europæiske kontinent. Det forestående topmøde vil udgøre en lejlighed til at give organisationen et grundigt eftersyn. Det vil være en dansk bestræbelse, at Europarådet efter topmødet fremstår som endnu bedre skikket til at varetage sine kerneopgaver.

1. DEN GENERELLE UDVIKLING

Tyngdepunktet i Europarådets arbejde er igennem de senere år rykket mod øst og sydøst. Perioden, der er forløbet siden Folketinget i januar 2004 sidst havde lejlighed til at diskutere udviklingen i Europarådets virksomhed, har yderligere bekræftet billedet af en organisation, der yder et betydningsfuldt bidrag til stabiliseringen af de nye demokratier. Det sker gennem insisteren på demokratiske reformer, udviklingen af retssamfund og respekt for menneskerettighederne fulgt op af tilbud om bistand til at efterleve disse krav. Det var ikke noget tilfælde, at præsidenterne for Ukraine og Georgien straks efter de fredelige omvæltninger i de to lande tog til Strasbourg for at takke for den kritiske opmærksomhed mod de hidtidige regimer og samtidig aftale grundlaget for et fornyet samarbejde med Europarådet.

Perioden siden regeringens seneste redegørelse har også været præget af, at en række af de lande, der blev medlemmer af Europarådet i 1990'erne, var omfattet af EU-udvidelsen i maj